

Кобець М.В. Застосування засобів контролю за поведінкою обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом. *Взаємодія оперативних підрозділів з органами досудового розслідування у виявленні припинені та розслідуванні кримінальних правопорушень* [Текст]: зб. наук. праць за матеріалами круглого столу (м. Київ, 14 грудня 2012 р.). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2012. С. 57-58.

Кобець Микола Вікторович,
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності та спеціальної техніки
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник,
полковник міліції

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ КОНТРОЛЮ ЗА ПОВЕДІНКОЮ ОБВИНУВАЧЕНОГО, ЯКИЙ ПЕРЕБУВАЄ ПІД ДОМАШНІМ АРЕШТОМ

Відповідно до пункту 5 статті 181 та статті 195 Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року працівники органу Національної поліції з метою контролю за поведінкою обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом, мають право використовувати електронні засоби контролю.

Застосування електронних засобів контролю полягає у закріпленні на тілі обвинуваченого пристрою, який дає змогу відслідковувати та фіксувати його місцезнаходження. Такий пристрій захищений від самотійного знімання, пошкодження або іншого втручання в його роботу з метою ухилення від контролю та сигналізує про спроби особи здійснити такі дії.

Електронні засоби контролю можуть застосовуватися:

1) слідчим на підставі ухвали слідчого судді, суду, про обрання стосовно підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу, не пов'язаного з позбавленням волі, якою на останнього покладено відповідний обов'язок;

2) працівниками органу Національної поліції на підставі ухвали слідчого судді, суду, якою щодо обвинуваченого обрано запобіжний захід у виді домашнього арешту.

Для здійснення цього заходу в органах Національної поліції впроваджується система електронного моніторингу підконтрольних осіб.

Система електронного моніторингу підконтрольних осіб – це організаційне, методичне і технічне забезпечення електронного контролю за місцезнаходженням підозрюваного, обвинуваченого, а також під час відбування особами покарань, заходів кримінально-правового характеру без позбавлення свободи, заходів припинення, не пов'язаних з позбавленням свободи.

Ця система здійснює такі дії:

неперервний постійний нагляд за підконтрольними особами шляхом їх дистанційної ідентифікації і автоматизованого збору й обробки даних про виконання йми обов'язків щодо обмеження пересування;

автоматизований віддалений моніторинг знаходження підконтрольних осіб в установленій зоні відповідно до розкладу;

автоматизований віддалений моніторинг місцезнаходження підконтрольних осіб і виконання йми порядку і правил пересування й знаходження в установлених зонах відповідно до розкладу;

інформаційне забезпечення процесів прийняття рішень по результатам електронного моніторингу підконтрольних осіб.

Електронний моніторинг підконтрольної особи здійснюється за такою схемою: сигнал від датчику контролю (так званий, трекер), який одягається на нижню частину ноги підконтрольної особи поступає до мобільного контролюючого пристрою, який підконтрольна особа постійно носить при собі, а від нього - до серверу, що оброблює отриману інформацію по закритим каналам електрозв'язку з використанням стільникової навігаційної системи GSM/GPRS. Проте електронний контроль підконтрольної особи на території України здійснюється за навігаційною системою позиціонування GPS.

При цьому, не допускається застосування електронних засобів контролю, які суттєво порушують нормальний уклад життя особи, спричиняють значні незручності у їх носінні або можуть становити небезпеку для життя та здоров'я особи, яка його використовує.

Слідчий, працівник органу Національної поліції України перед застосуванням електронного засобу контролю зобов'язаний під розпис роз'яснити підозрюваному, обвинуваченому правила користування пристроєм, техніку безпеки поводження з ним та наслідки його зняття або неправомірного втручання в його роботу з метою ухилення від контролю.

Відмова від носіння засобу електронного контролю, умисне зняття, пошкодження або інше втручання в його роботу з метою ухилення від контролю, а рівно намагання вчинити зазначені дії є невиконанням обов'язків, покладених судом на обвинуваченого під час обрання запобіжного заходу, не пов'язаного з позбавленням волі або у вигляді домашнього арешту.